

5. Керимов А. Д. Выражает ли парламент всеобщую волю? / А. Д. Керимов // Право и политика. – 2003. – № 6. – С. 4– 10.
6. Антология мировой правовой мысли : в 5 т. / руководитель науч. проекта Г. Ю. Семигин ; Национальный общественно-научный фонд. – М. : Мысль, 1999 – Т. 5 : Россия, конец XIX– XX в. / отв. ред. И. А. Исаев. – [Б.м. б.и.], 1999. – 829 с.
7. Крусс В. И. Теория конституционного правопользования / В. И. Крусс. – М. : Норма, 2007. – 752 с.

ПЕРЕЖНЯК Б. А.

Національний університет «Одеська юридична академія»,
професор кафедри конституційного права,
кандидат юридичних наук, професор

ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНІ ПРОЦЕСИ І ОСОБЛИВОСТІ РЕФОРМУВАННЯ І МОДЕРНІЗАЦІЇ ДЕРЖАВНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ В СОЦІАЛЬНО-КУЛЬТУРНІЙ (ДУХОВНІЙ) СФЕРІ

Одним із інструментів реалізації євроінтеграційних прагнень України є, зокрема, визначення пріоритетів державної політики в гуманітарній та соціально-культурній (духовній) сфері з метою збереження національної політики, самобутності та надбань з подальшим запровадженням інноваційних прогресивних підходів до організації відносин у цій сфері.

Прагнення України стати повноправним членом Європейського Союзу викликає насамперед необхідність гармонізації вітчизняного законодавства відповідно до вимог ЄС.

В Україні створені досить великі правові підстави інтенсифікації її євроінтеграційного курсу, зокрема в гуманітарно-культурній сфері.

Прийняття Радою Європи Національного звіту про культурну політику України має визначальне значення для нашої держави. Це дозволяє розрахувати на подальшу конкретну співпрацю в цій галузі з Радою Європи, зокрема у справі вдосконалення відповідного законодавства з урахуванням європейського досвіду, у запровадженні сучасних механізмів фінансування культурних проектів, у подальшому налагодженні міжнародного культурного співробітництва.

Євроінтеграційні процеси в соціогуманітарній сфері, зокрема, передбачають створення загальноєвропейського освітнього простору, розробку єдиних критеріїв і стандартів у галузі освіти та науки з метою розширення співробітництва між вищими навчальними закладами європейських країн.

Україна є активним учасником інтеграційних процесів у сфері вищої освіти європейських країн. Успішно пройшли експертизу Ради Європи

Закони України «Про освіту» і «Про вищу освіту», а також «Національні доктрина розвитку освіти України в XXI столітті».

Європейська культурна конвенція, зокрема, передбачає необхідність формування Європейського простору вищої освіти (ЄПВО) в рамках Болонського процесу.

Серед першочергових завдань модернізації структури вищої освіти України — розробка і запровадження національної системи кваліфікацій для всіх трьох циклів (бакалавр; магістр; доктор-PhD), що узгоджуватиметься з Європейською системою кваліфікацій ЄПВО, а також з Європейською системою кваліфікацій навчання впродовж життя.

Євроінтеграційний курс України вимагає підвищеної уваги до формування національної інноваційної системи України.

Створення основ національної інноваційної системи, забезпечення єдності та несуперечливості управління інноваційними процесами вимагає активної участі держави в цьому процесі, насамперед, шляхом розробки стратегії переходу до інноваційної моделі розвитку на основі використання методів наукового планування на всіх рівнях управління, створення сучасної нормативно-правової бази регулювання інноваційної діяльності, створення ефективної адміністративно-організаційної структури управління науково-технологічною та інноваційною діяльністю.

Формування національної інноваційної системи України потребує відповідного нормативно-правового забезпечення цієї сфери діяльності.

Нинішня сфера повноважень Міністерства культури, особливо, якщо порівняти із сучасною ситуацією в інших європейських країнах, виглядає надто вузькою. Необхідно переглянути стратегічну мету і повноваження Міністерства культури та інших державних і урядових органів, відповідальних за культуру. Щоб міністерство та інші офіційні органи могли відповідати потребам майбутнього і мати вплив в Україні, яка модернізується, особливо серед молодших поколінь працівників і професіоналів культури, їм слід переглянути свої стратегічну мету і повноваження. Враховуючи певні європейські тенденції, Міністерству культури та іншим державним і урядовим органам необхідно спрямувати свої повноваження на створення умов для культури в широкому розумінні, а не управляти «культурою» у вузькому її тлумаченні. Це завершить наполовину зроблений «демонтаж» офіційної державної культури радянського зразка.

Таким чином, євроінтеграційний курс України вимагає, зокрема, подальшого реформування та модернізації механізму державного управління в соціально-культурній (духовній) сфері: підвищення якості державного керівництва соціально-культурним будівництвом, формування на основі найсучасніших досліджень стилю цього керівництва, розвиток методів управління з врахуванням специфіки цієї сфери

суспільних відносин. Необхідно подальше впорядкування, насамперед, системи центральних органів виконавчої влади, підвищення ефективності їх функціонування, зміцнення провідної ролі міністерств як головних суб'єктів вироблення і реалізації державної політики в соціально-культурній (духовній) сфері.

Потребують вдосконалення форми і методи державного керівництва й управління у сфері освіти, науки і культури. Структура системи державного управління в соціально-культурній (духовній) сфері в цьому аспекті потребує подальшої раціоналізації, модернізації і реформування. Слід, нарешті, завершити передачу всіх відомчих вищих навчальних закладів під юрисдикцію Міністерства науки і освіти України.

Прийняття Національного звіту про культурну політику України в Раді Європи (Страсбург) позитивно впливає на вдосконалення відповідного законодавства з урахуванням європейського досвіду, на запровадження сучасних механізмів фінансування культурних проєктів, на подальше налагодження міжнародного культурного співробітництва.

Співробітництво в гуманітарно-культурній сфері в рамках євроінтеграційних процесів в Україні потребує подальшого вдосконалення договірно-правової бази між країнами, і зокрема, опрацювання та підписання дво- і багатосторонніх програм співробітництва в галузі освіти, культури і науки на тривалу перспективу.

Створення оптимальної єдиної структури управління соціально-культурної (духовної) сфери з раціональним розподілом компетенцій між державою, міністерствами, галузевими науковими установами, а також установами освіти і культури дозволить прискорити інтеграцію України в європейський науково-освітній і культурний простір.

МІШИНА Н. В.

Національний університет «Одеська юридична академія»,
професор кафедри конституційного права,
доктор юридичних наук, професор

ПРАВО БРАТИ УЧАСТЬ У МІСЦЕВОМУ САМОВРЯДУВАННІ: ПОНЯТТЯ ТА СТРУКТУРА

Право брати участь у місцевому самоврядуванні — це система суб'єктивних можливостей громадян України, пов'язаних з їхньою належністю до територіальної громади, впливати на вирішення справ місцевого значення.

Право брати участь у місцевому самоврядуванні є колективним правом переважно громадян України, позитивним правом, та належить до